

תקרית בקינשאה

לפאריס. היא המשיכה במיקצוע העיתונאות, ובין השאר היא נציגת מעריב באירופה וביבשת השחורה. גולן היא עיתונאית שאינה מסתפקת בדיווח. ביתה בפאריס הוא בית ועד לגולים אפריקאיים. לאנשי שמאל רבים מהעולם השלישי, רי שם הם נפגשים בפוליטיקאים אירופיים.

עיתונאית קרני ידע משהו

למסעה עם שר-החץ הישראלי בזאיר באה גולן מצוידת בדו"ח האחרון של אמנסטי, החושף עובדות מדהימות ומוזעזעות על מיש-טרו הרצחני של מובוטו. היחיד מביין הישראלים, מלבד גולן, שי ידע משהו על זאיר, הוא יואב קריני בן 26, שהיה עורך חדשות החץ בגליציה, עבד תקופה מסוימת במעריב, ואחר-כך עבר לידיעות אחרונות. שם הוא משמש ככתב של חדשות-החץ.

מערכת

הסתה?

החששות של משרד-החץ מחד, והתעקשותם של קרני וגולן לעשות את עבודתם מאידך, הביאה לתקרית שאירעה שעות ספורות אחרי שהגיעה המיכלת לקינשאה. אנשי-העסקים אכלו ארוחת-צהריים במסעדה שבה ארוץ חה לאיש עולה מאה דולר — מחירי שיבעה חודשי עבודה של אזרח זאירי. העיתונאים ואנשי משרד החץ התאספו בכיתו של השגריר, מיכאל מיכאל, שהיה זה שהקים את השגרירות הישראלית בדרום-אפריקה הגזענית.

עיתונאית גולן ידעה הרבה

היה זה דווקא איש קול ישראל, שמעון שיפר, ששאל אם ישראל לא צריכה להביא בחשבון את אורפי המישטר בזאיר, כאשר היא מטפחת יחסים עימה. אנשי משרד החץ ראו בכך הצלחה למערכת ההסתה של גולן וקרני. השגריר ושר-החץ התחמקו מתשובה לי שאלה. השגריר התחיל לספר על רשמיו משהותו בת ארבעת החודשים שנים בזאיר. הוא אמר שגם לו היה רושם שלילי לפני שהוא הגיע למדינה. אבל הרושם השתנה, ועתה הוא מעריך מאוד את העובדה ש-מובוטו הצליח להביא לאחדות לאומית, ותושבי זאיר מרוצים ממשטרו.

קרני שאל כיצד יודע השגריר, אחרי ארבעה חודשים, מה חושבים 30 מיליון זואיריים. השגריר עמד על כך שיש רק 27 מיליון זאירים, אך היה מוכן, לבסוף, להודות ש-הוא יודע רק מה חושבים תושבי הבירה, קינשאה. שלושה מיליון וחצי במינסר.

עכשיו התערבה תמר גולן, וביקשה כי השגריר יסביר מהי מהות היחסים בין זאיר וישראל. סגן מנהל מחלקת אפריקה במשרד החץ, גדי גולן, אמר לה שאם

קונגו). אחרי שבעלה נספה באת-יופיה, היא היתה במשך תקופה ארוכה בקינשאה בירת זאיר, שם לימדה באוניברסיטה. לגולן היתה אז פרשת אהבה סוערת עם השגריר הניגרי בקינשאה. השגריר היה מנהיג של אחד הי שבטים החשובים והגדולים שבצפון-נה של ניגריה. הוא היה מוסלמי, והשילטון בניגריה התייחס לפרשת

ההתחיל כבר במטוס, ש-הולך את המישלחת הענקית של משרד-החץ הישראלי ואורחיו בדרך אל קינשאה, בירתו של הרוזן מובוטו ססה-סקו. שליטה של זאיר. עיתונאית לבושה לבן ובעלת שיער אדמוני להט, העיתונאית צעיר בעל רעמת שיער ארוכה, עסקו במה שאנשי משרד-החץ ראו כהסתה: הם סיפרו לתבריהם כמה עובדות על זאיר ועל טיב המישטר שהנהיג שם מובוטו.

החשש של אנשי משרד-החץ ואורחיהם, אנשי-העסקים, היה מובן, בהתחשב במה שהם ידעו על זאיר, שר-החץ דלה-הישגים, יצחק שמיר, רואה ביחסים המתפתחים בין ישראל וזאיר פריצת דרך. היסטורית רבת-ליבשת השחורה. אנשי-העסקים רצו לקשור עיסקות ולהרוויח כסף. הם חששו שהעיתונאית ממערב תמר גולן, והעיתונאי איש ידיעות אחרונות, יואב קרני, יקלקלו להם את ההצגה. הם ירעילו את נפשו-תייהם של העיתונאים שהתלוו ל-מישלחת, העיתונאים ישאלו שאלות לא-נעימות, מובוטו יתרגז, והמא-מצים הרבים שהושקעו באירגון ה-ביקור יירדו לטימיון.

אך התששות היו מיותרים. כל הי עיתונאים הזרים הוטסו על חשי-בון מובוטו. העיתונאים הישרא-לים, מלבד גולן וקרני, היו שימעון שיפר מקול ישראל, עוז פרנקל מ-גליציה, ירון גונן מהטלוויזיה, אראל גינאי, שהוא עיתונאי של ידיעות אחרונות אך ייצג את ה-עיתון הצרפתי פראנס-סואר. זאיר כיסתה את הוצאות השתות של כור-לם במלון אינטרקונטיננטל המפור-אר שבקינשאה הבירה. בין אנשי-העסקים היו נציגים של חברת-העובדים, של כור-סור, של תהי-ל ושל המיליארדר שאול אייזנברג. בהימיה שהעיתונאים — מלבד גולן וקרני — לא גרמו לתקרית, כך גם אנשי-העסקים לא עשו עסי-קים רבים.

מכירה

היטב

את העסקים העיקריים עשה מובוטו עם הנספח הצבאי של המישלחת, האלוף אברהם (אבר-שה) סמיר, שנפגש עם השליט הזאירי לכמה פגישות בארבע עי-ניים. מובוטו רוצה מישראל שני דברים, שרק שר-הביטחון, שטמיר הוא נציגו, יכול לספק. מובוטו רוצה שישראל תקים לו מישמר נשיאותי שיגן על חייו מפני כל נסיון התנקשות או הפיכה; ושיש-ראל תקים למענו, תאמן ותצייד בנשק אוגדה שתשמור על הגבול הרגיש שבין זאיר ובין אנגולה. כאשר פלשו מורדים מאנגולה למחוז קטנגה הסמוך לגבול, בסוף שנות ה-70, התנווד כיסאו של מר-

העיתונאית תמר גולן גורשה פעם מזאיר - וכאשר היא שבה לשם היתה התקרית בלתי-נמנעת!

משהו לא מוצא חן בעיניה, היא יכולה לצאת. גולן יצאה, יואב קרני יצא בעיקבותיה, ואחרי כמה דקות הסתיים התדרוך. למחרת התנהלו השיחות על הי-יאכטה של מובוטו, קמיונגה, תוך שיוט על נהר הקונגו, שמובוטו הסב גם את שמו לזאיר. לא היו שום שקריות נוספות. מובוטו הת-ייחס בסבלנות רבה לשאלות שא-לו אותו במסיבת-העיתונאים על טיב מישטרו, הוא רגיל לשאלות אלה. הוא בוודאי אינו חושב ש-מישטרו במשרד-החץ הישראלי דווקא, יסתייג ממנו וממישטרו ב-גלל מעשיו.

האהבה בין השגריר והמורה הי-ישראלית בחומרה מרובה. הניגרים הפעילו לחצים דיפלומ-טיים אדירים על ממשלת זאיר — וגולן נאלצה לעזוב את המדינה. היא למעשה גורשה מזאיר, כדי לא להתרחק מהניגרי, היא עברה למדינה סמוכה, חוף-השנהב, שם הפכה ידידה טובה לנשיא היר-פואה-בואני, ולימים היא היתה הי-מתווכת בינו ובין מדינאים ישרא-ליים. כאשר היתה תמר גולן בחוף-הי-שנהב, היא ייצגה את הבר-בי-טי, תחנת השידור הממלכתית של ברי-טניה. מאוחר יותר, כשהיא עקרה

בוטו. בקטנגה מרוכזים המיכרות העשירים של זאיר, ובלעדיהם לא יוכל מובוטו להחזיק בשילטונו. ממשרד-החץ רוצה מובוטו רק ש-יפעיל את השפעתו על חברי קובי-גרס אמריקאיים, ממוצא יהודי, כדי שאלה יגלו יחס חיובי יותר לזאיר כשמדובר בסיוע החץ האמריקאי למדינה זו. שום שאלות נוקבות של עי-תונאים ושום מאמצים כנים של אנשי-עסקים לקשור עיסקות, לא יכלו להזיז את מובוטו ממטרותיו. גם לא השאלות של תמר גולן או יואב קרני. לתמר גולן אין זה הביקור הראשון בזאיר (לשעבר

החשך מעמוד 7) מצויינים להישחק עד תום במאבק לחיים ולמוות על השילטון, שיג-הלו שני הגושים הגדולים — הלי-כוד והמערה, בבחירות לכנסת הי-11. גם בליכוד וגם במערך סבורים כי מה שקרה לאריאל שרון ולמיפי-לגתו, שלומציון, בבחירות של 1977, ולמשה דיין ולמיפלגתו,

גם אריאל שרון ומשה דיין המנות

הקימו לעצמם רשימות אישיות,

שהם ניסו למקמן בשטח ההפקר

שבין הליכוד והמערך - ושניהם

נשחקו בין שני הגושים הגדולים!

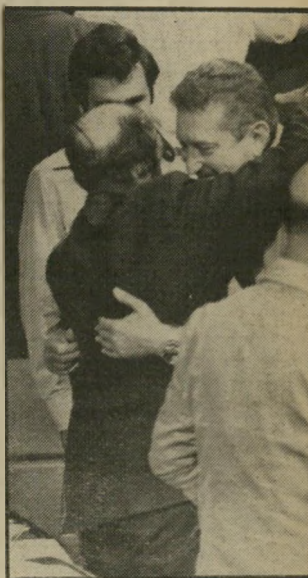
תל"ם, בבחירות של 1981, יקרה גם לווייצמן אם יקים לעצמו רשי-מה.

נקודות הדמיון הן רבות. כל השלושה — שרון, דיין המנוח ועוזר וייצמן הם גנרלים לשעבר, שלא הצליחו לגבש לעצמם מרכזיות במיפלגותיהם. שלושתם היו נוד-עים בכריזמה שלהם, לשלדתם היו תקופות התנהגות, כאשר הם היו מחוץ למערכת הפוליטית, או ב-שוליה.

היום אריאל שרון הוא נץ קיצור-ני, אך בבחירות של 1977 הוא ניסה למקם את שלומציון אייזש בשטח ההפקר שבין הליכוד והמערך. הוא ניהל רומנים פוליטיים עם יוסי שריד מחד ועם הפרופסור עזרא זהר הימני-קיצוני מאידך. הדרך

התעשיין לאוטמן היה סגנו של אברהם (בומה) שביט, כאשר בומה היה נשיא התאחדות-התעשי-ינים. וייצמן מרבה לשוחח עם לאוטמן — אך גם עם שביט, ובאמ-צעותם עם תעשיינים רבים. אלה אינם מוכנים לתמוך היום במערך, אך גם הליכוד איבד את מניותיו אצלם.

הוג אחר של אנשים שווייצמן משוחח עימם נמצאים בתמ"י, אך שאין להעלות על הדעת שהוא יצט-רף למיפלגה זאת. צעירי תמ"י, שהם בעלי קו יוני רדיקלי למדי, עשויים לראות בווייצמן מנהיג למ-רות שהוא אשכנזי. זהו כמעט הנר-שא היחיד שבו הם מוצאים שפה משותפת עם שניים ממנהיגיה הי-יודעים של תמ"י, השר אהרון אוזן ומזכ"ל התנועה בנימין (פואד) בן-אליעזר. שני אלה נמנים עם הי-אנשים שווייצמן שוחח עימם בהר-דשים האחרונים.

וייצמן ובגין: עוד פעם

המדינית של שלומציון התאפיינה בוויגזים מוזרים מאוד, והיא זכתה בשני מנדטים. גם משה דיין, ארבע שנים אחר-כך, ניסה להתמקם בין הליכוד ו-המערך. תנועת תל"ם שלו הציגה תוכנית מדינית תמחה לא פחות מזו שהציגה שלומציון של שרון. שרון ודיין התמודדו בבחירות ברשימה שיש בה חשיבות רק ל-אדם אחד — זה העומד בראש הי-רשימה. שרון החליף את הבאים אחריו ברשימה כמי שמחליף גר-ביים. דיין התייחס בזילזול מופגן לאנשי במה, שאירגנו למענו יגאל הורביץ וזלמן שובל, והרכיב בי-עצמו את רשימת המועמדים לפי-ראות-עינו.